

Centrum Usług Społecznych
62-020 Swarzędz
ul. Poznańska 25
tel. 61 651 26 50; 53

Swarzędz, 19 czerwca 2024 roku

CUS.SPUiAS.0715.3.2024

BIURO RADY MIEJSKIEJ
w Swarzędzu
62-020 Swarzędz, ul. św. Marcina 1
tel. 61 65-12-105

24.06.2024
J. Oldew

Szanowna Pani
Barbara Czachura
Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Swarzędzu

Centrum Usług Społecznych w Swarzędzu jako instytucja odpowiedzialna za tworzenie i realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wypełniając zapisy art. 4¹ ust. 2b ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przedstawia Pani Przewodniczącej i Radnym Rady Miejskiej w Swarzędzu raport z wykonania działań mających na celu realizację profilaktyki uzależnień oraz rozwiązywanie problemów zaistniałych w związku z uzależnieniami. Raport obejmuje swoją treścią działania przeprowadzone na terenie miasta i gminy Swarzędz w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Swarzędzu
mgr Agnieszka Maciejowicz

1. Charakterystyka demograficzna gminy Swarzędz

Na podstawie danych przekazanych przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta i Gminy w Swarzędzu wiemy, że w dniu 31 grudnia 2023 roku teren gminy Swarzędz zamieszkiwało **50 771** osób (o 223 więcej niż w 2022 roku). Struktura demograficzna gminy przedstawiała się następująco:

- kobiety stanowiły grupę składającą się z **26 563** osób, a mężczyźni z **24 208** osób,
- mieszkańcy miasta stanowili grupę **26 778** osób, a mieszkańcy wsi grupę **23 993** osób,
- dzieci i młodzież w wieku do 17 roku życia stanowili grupę **11 418** osób, w której było **5 669** dziewcząt i **5 749** chłopców,
- ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła grupę **11 418** osób, w wieku produkcyjnym było **29 746** osób, zaś w wieku poprodukcyjnym było **9 607** osób.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Poznaniu było zarejestrowanych **268** osób bezrobotnych, będących mieszkańcami gminy Swarzędz (o 8 osób więcej niż w zeszłym roku). Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby bezrobotnych z terenu naszej gminy odnoszące się do konkretnych grup społecznych:

- kobiety – **161** (o 10 więcej niż w zeszłym roku),
- osoby w wieku do 30. roku życia – **42** (o 7 mniej niż w zeszłym roku),
- osoby powyżej 50. roku życia – **89** (o 13 więcej niż w zeszłym roku),
- osoby długotrwale bezrobotne – **59** (o 18 mniej niż w zeszłym roku),
- osoby niepełnosprawne – **19** (o 1 mniej niż w zeszłym roku),
- osoby pobierające zasiłki dla bezrobotnych – **38** (o 18 mniej niż w zeszłym roku).

Jak wynika z danych przedstawionych przez Powiatowy Urząd Pracy w Poznaniu, w przeciągu 2023 roku mieliśmy do czynienia z niewielkim wzrostem liczby osób bezrobotnych z terenu miasta i gminy Swarzędz. Z wyjątkiem liczby bezrobotnych kobiet i liczby pobierających zasiłki, w każdej z analizowanych grup zanotowano spadek.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako instytucja odpowiedzialna za świadczenie pomocy społecznej na terenie miasta i gminy Swarzędz miała kontakt z dużą liczbą mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Najczęściej była ona spowodowana ciężką chorobą, niepełnosprawnością, uzależnieniami lub bezrobociem. Poniżej przedstawiono grupy beneficjentów pomocy społecznej w gminie Swarzędz. Na podstawie danych uzyskanych z Sekcji Pomocy Środowiskowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu

wiemy, że według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku w naszej gminie z pomocy korzystały(-o):

- **166** rodzin dotkniętych ubóstwem (o 6 mniej niż w poprzednim roku),
- **20** rodzin wielodzietnych (o 11 mniej niż w poprzednim roku),
- **40** rodzin z problemem alkoholowym (o 4 więcej niż w poprzednim roku),
- **192** rodziny dotknięte niepełnosprawnością (o 4 mniej niż w poprzednim roku),
- **40** osób bezdomnych (o 7 więcej niż w poprzednim roku),
- **1** rodzina dotkniętych problemem uzależnienia od narkotyków (o 6 mniej niż w poprzednim roku).

Analiza powyższego zestawienia pozwala zauważyć, że w stosunku do 2022 roku największy spadek zanotowano w liczbie rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy. W pozostałych grupach zaobserwowano niewielkie zmiany. Odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu ubóstwa, niepełnosprawności oraz uzależnienia od narkotyków. Nieznacznie wzrosła liczba osób uzależnionych od alkoholu pobierających świadczenia.

2. Rynek napojów alkoholowych i skala problemów alkoholowych w gminie Swarzędz

Każdy podmiot, który zamierza prowadzić dystrybucję napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Swarzędz, niezależnie od ich gatunku czy zawartości alkoholu, musi posiadać aktualne zezwolenie na sprzedaż, które wydaje burmistrz miasta i gminy Swarzędz. W poniższych tabelach zaprezentowano szczegółowe dane dotyczące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i liczby punktów sprzedaży.

Tabela 1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w gminie Swarzędz

Liczba zezwoleń określona przez uchwałę Rady Miejskiej w Swarzędzu								
1) poza miejscem sprzedaży				2) w miejscu sprzedaży				
według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu				
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwa)	6. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	7. pow. 18%	8. razem	
150	150	150	450	50	50	50	150	600

Limity zezwoleń zostały ustalone przez Radę Miejską w Swarzędzu, a szczegółowe wytyczne dotyczące maksymalnej liczby zezwoleń zostały zawarte w uchwale nr LVI/593/2018 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 2 października 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie miasta i gminy Swarzędz (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z 2018 roku poz. 7871 z dnia 15.10.2018 r.).

Tabela 2. Liczba zezwoleń na sprzedaż alkoholu wydanych w gminie Swarzędz w 2023 roku

Liczba wydanych zezwoleń								
1) poza miejscem sprzedaży				2) w miejscu sprzedaży				
według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu				
1. do 4,5% (oraz piwa)	2. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	3. pow. 18%	4. razem	5. do 4,5% (oraz piwa)	6. od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	7. pow. 18%	8. razem	
38	36	37	111	13	8	5	26	137

Według informacji przekazanej przez Urząd Miasta i Gminy w Swarzędzu, w 2023 roku na terenie naszej gminy znajdowało się łącznie 137 punktów, w których można było zakupić napoje alkoholowe. Poniższe dane obrazują wyraźną różnicę pomiędzy liczbą punktów z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia w miejscu sprzedaży a tymi, które oferują napoje alkoholowe przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Tabela nr 3. Liczba punktów z napojami alkoholowymi w gminie Swarzędz w 2023 roku

Punkty z napojami alkoholowymi przeznaczonymi do spożycia								
		1) poza miejscem sprzedaży			2) w miejscu sprzedaży			
liczba punktów ogółem	liczba punktów	według zawartości alkoholu			liczba punktów	według zawartości alkoholu		
		do 4,5%	do 18%	pow.18%		do 4,5%	do 18%	pow.18%
137	106	101	106	101	31	31	24	17

Ostatnie szacunki przedstawione przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, pozwalają przypuszczać, że na terenie naszej gminy żyje około 1000 osób uzależnionych od alkoholu (2% populacji). Dorośli i dzieci żyjący w otoczeniu alkoholika (znajomy z pracy, rodzic, sąsiad, krewny) w Swarzędzu i okolicznych sołectwach to grupa około 4000 osób.

Komisariat Policji w Swarzędzu, którego funkcjonariusze podejmują interwencje na terenie miasta i gminy, udostępnił szczegółowe dane dotyczące interwencji przeprowadzonych w stosunku do osób będących pod wpływem alkoholu. Wynika z nich, że w porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił wyraźny wzrost liczby osób nietrzeźwych odwiezionych do Izby Wyrzeźwień, natomiast liczba osób nietrzeźwych odwiezionych przez funkcjonariuszy do miejsca zamieszkania utrzymywała się na podobnym poziomie jak w 2022 roku. Do placówek zdrowia odwieziono tylko jedną osobę, natomiast zatrzymano aż 65 nietrzeźwych kierowców. To najwyższa liczba od ponad dekady!

Tabela 4. Interwencje Policji w gminie Swarzędz w stosunku do osób będących pod wpływem alkoholu

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Osoby nietrzeźwe odwiezione do Izby Wyrzeźwień	102	139	104	135
Osoby nietrzeźwe odwiezione do miejsca zamieszkania	10	4	14	13
Osoby nietrzeźwe odwiezione do placówek służby zdrowia	3	0	3	1
Nietrzeźwi kierujący pojazdami mechanicznymi	62	52	43	65

W 2023 roku swarzędzka Policja interweniowała aż 129 razy w związku ze złamaniem prawa dotyczącego zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych. To wzrost o ponad 100% w stosunku do 2022 roku. Działania Policji skutkowały pouczeniem, mandatem lub skierowaniem sprawy do sądu. Warto zauważyć, że jest to najwyższa liczba interwencji od 2015 roku. Widać również wyraźnie skok liczby osób pijących alkohol w miejscach publicznych, który miał miejsce między rokiem 2021 a 2022 (różnica aż 46 interwencji).

Tabela 5. Interwencje Policji w związku z naruszeniem prawa w zakresie zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Wykroczenia z art. 43 ¹ .1	17	16	62	129

Komisariat Policji w Swarzędzu przekazał również dane obrazujące skalę przestępstw przeciwko art. 62 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. W roku sprawozdawczym w naszej gminie ukarano 15 osób, które posiadały przy sobie środki odurzające lub substancje psychotropowe.

Tabela 6. Interwencje Policji w związku z posiadaniem substancji odurzających

Wyszczególnienie	2021	2022	2023
Przestępstwo z art. 62 ust. 1 i 2	21	14	15

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Swarzędzu wpłynęło 151 „Niebieskich Kart”, z czego 61 procedur było związanych z występowaniem problemu alkoholowego w rodzinie. Rozkład procentowy poszczególnych przypadków pokazuje, że w 2023 roku aż 40% „Niebieskich Kart” miało związek z używaniem napojów alkoholowych. Z doświadczenia specjalistów prowadzących wyżej wymienione sprawy wynika, że w rodzinach, w których występuje problem nadużywania alkoholu lub uzależnienia od niego, często dochodzi również do zachowań przemocowych.

Na podstawie informacji przekazanych przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego można stwierdzić, że po okresie trzech lat, gdy liczba procedur utrzymywała się na podobnym poziomie (2019 rok – 108 spraw; 2020 rok – 98 spraw, 2021 rok – 102 sprawy), w 2022 roku nastąpił zauważalny wzrost o 28 spraw. W 2023 roku odnotowano wzrost o kolejnych 21 spraw. Jednocześnie w swoim sprawozdaniu Zespół Interdyscyplinarny zaznaczył, że 151 procedur było przeprowadzanych w 134 rodzinach (o 15 rodzin więcej niż rok wcześniej).

Poniżej przedstawiono zestawienie obrazujące liczbę interwencji swarzędzkiej Policji ogółem i tych, które były przeprowadzane przez funkcjonariuszy w domach i mieszkaniach. W ciągu roku zanotowano wzrost o ponad 1000 interwencji! Interwencje podejmowanych przez funkcjonariuszy w miejscu zamieszkania było ponad pięć razy więcej niż w 2022 roku.

Zwraca również uwagę fakt mniejszej liczby procedur „Niebieskie Karty” w odniesieniu do danych przedstawionych przez Zespół Interdyscyplinarny w Swarzędzu. W poniższej tabeli zaprezentowano bowiem liczbę procedur wszczętych tylko przez Policję, natomiast Zespół Interdyscyplinarny prowadzi wszystkie sprawy, zarówno te, które zostały zainicjowane przez funkcjonariuszy Policji, jak i te, które rozpoczynali pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, oświaty oraz ochrony zdrowia.

Tabela 7. Interwencje domowe podejmowane przez Policję na terenie gminy Swarzędz

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
Interwencje ogółem	3 980	4 829	3 711	4 751
- w tym interwencje domowe	77	61	93	488
- w tym dotyczące przemocy domowej („Niebieskie Karty”)	88	47	86	73

3. Działalność Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

Sekcja Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej stanowiła ważną część struktury Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu. Jak sama nazwa wskazuje, podstawowym zadaniem sekcji była realizacja działań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom oraz szeroko pojętej animacji społecznej. Podstawę do działania sekcji stanowiły dwa ważne dokumenty: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Swarzędz na lata 2023-2030 oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025.

Poniżej przedstawiono sprawozdanie dotyczące działalności poszczególnych podmiotów koordynowanych przez Sekcję Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej, jak i samej sekcji.

3.1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Do zadań Komisji należy prowadzenie spotkań kontrolnych osób uzależnionych, motywowanie klientów do uczestnictwa w terapii indywidualnej i grupowej dla osób uzależnionych, motywowanie do uczestnictwa w spotkaniach grup AA, udzielanie osobom uzależnionym porad oraz informacji w sprawie podjęcia leczenia odwykowego w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym, a także udzielanie pomocy w załatwianiu formalności

związanych z podjęciem leczenia. Komisja prowadzi również rozmowy z osobami współuzależnionymi, udziela im informacji na temat ofert pomocy oraz kieruje konkretne osoby na terapię indywidualną.

W 2023 roku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 10 wniosków o skierowanie osoby uzależnionej na leczenie (o 4 mniej niż w zeszłym roku), w tym 4 wnioski zostały złożone przez rodziny, 4 wnioski przez instytucje, a 2 wnioski przez inny podmiot. Komisja podjęła rozmowy z 59 osobami (o 49 mniej niż w 2022 roku), w tym 10 osób to klienci pierwszorazowi, a 49 osób to klienci kontynuujący spotkania. Leczenie ambulatoryjne podjęły 3 osoby, natomiast sprawy 2 osób przekazano do Sądu Rodzinnego. W ciągu 2023 roku odbyło się łącznie 12 posiedzeń Komisji.

3.2. Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków ich Rodzin

W Punkcie dyżurował terapeuta uzależnień oraz psycholog. Do ich zadań należało prowadzenie działalności profilaktycznej, diagnostycznej, wspierającej i interwencyjnej skierowanej do osób uzależnionych oraz współuzależnionych. W 2023 roku z oferty Punktu skorzystało 75 osób (o 13 więcej niż w 2022 roku) – 22 osoby to klienci pierwszorazowi, natomiast 53 osoby to klienci, którzy skorzystali z usług Punktu więcej niż raz.

W ramach Punktu zrealizowano 311 spotkań z czego 298 spotkań miało charakter indywidualny, a 13 spotkań odbyło się w grupie. W zajęciach grupowych uczestniczyło 28 osób.

Specjaliści pracujący w Punkcie udzielił łącznie 525 porad. Liczba spotkań i porad nie jest tożsama. Różnica wynika stąd, że w czasie jednego spotkania zarówno terapeuta, jak i psycholog udzielali porad dotyczących problemów z różnych kategorii. Dominującymi problemami klientów były: uzależnienie od alkoholu i różnego rodzaju następstwa wynikające z choroby alkoholowej, takie jak: deficyty umiejętności ważnych dla trzeźwego życia, brak wiedzy i akceptacji własnego uzależnienia, brak motywacji do leczenia, problem braku pracy i perspektyw życiowych, współuzależnienie oraz przemoc domowa.

3.3. Punkt Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy

W ramach pracy Punktu można było skorzystać z konsultacji z policjantem oraz pracownikiem socjalnym – absolwentami Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Wszystkich klientów Punktu informowano o możliwościach prawnych rozwiązywania trudnych sytuacji oraz o instytucjach świadczących pomoc zarówno ofiarom, jak i sprawcom przemocy. Osoby chętne były kontaktowane z psychologiem w celu podjęcia terapii.

W 2023 roku z usług Punktu skorzystało 26 osób (o 6 osób mniej niż w 2022 roku). Podejmowano przede wszystkim działania interwencyjne. Wśród odbiorców znajdowały się 22 osoby, wobec których istniało domniemanie, że są ofiarami przemocy. Do Punktu zgłosiły się 4 osoby, wobec których istniało domniemanie, że są sprawcami przemocy. Klienci, którzy zgłosili się po raz pierwszy to 21 osób, a klientów, którzy stale korzystali z pomocy było 5. W ramach Punktu udzielono ogółem 26 porad (o 6 mniej niż w 2022 roku), w tym 20 porad indywidualnych i 6 porad rodzinnych.

3.4. Pomoc psychologiczna w ramach Sekcji Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

Konsultacje z psychologiem były realizowane w celu udzielenia pomocy osobom potrzebującym wsparcia psychologicznego ze względu na swoją trudną sytuację życiową, spowodowaną najczęściej uzależnieniem (osobistym lub w rodzinie) oraz doznawaniem przemocy.

Psycholog dyżurował cztery razy w tygodniu, w godzinach przedpołudniowych i popołudniowych. W 2023 roku z oferty skorzystało łącznie 212 osób (o 63 mniej niż w 2022 roku). Klientów korzystających ze wsparcia specjalisty więcej niż raz było 115, natomiast klientów, którzy mieli kontakt z psychologiem po raz pierwszy było 97. Ogółem udzielono 686 porad (o 35 mniej niż rok temu), w tym przeprowadzono 623 porady indywidualne i 63 sesje grupowe lub z rodziną. Poniżej przedstawiono szczegółowe zestawienie dotyczące kategorii odbiorców pomocy psychologicznej.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy psychologicznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Swarzędzu

Wyszczególnienie	Kategorie i liczba osób korzystających	
Pomoc psychologiczna dostępna w Ośrodku Pomocy Społecznej w Swarzędzu	Ofiary przemocy w rodzinie	55
	Sprawcy przemocy w rodzinie	18
	Osoby uzależnione	9
	Osoby współuzależnione	7
	Zaburzenia emocjonalne	51
	Trudności wychowawcze	38

Wyszczególnienie	Kategorie i liczba osób korzystających	
	Kryzysy życiowe	32
	Inne:	2
	OGÓŁEM	212

3.5. Pozalekcyjne programy opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne

Na terenie miasta i gminy Swarzędz funkcjonują placówki realizujące programy socjoterapeutyczne i profilaktyczne skierowane do dzieci i nastolatków będących w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności do osób pochodzących z rodzin z problemem uzależnień. Są to Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla” na osiedlu Kościuszkowców w Swarzędzu, Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna w Gruszczynie, dwie Świetlice Wiejskie – w Uzarzewie i Wierzonce oraz Międzypokoleniowe Centrum „Pogodna” w Swarzędzu.

Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupla” oraz Międzypokoleniowe Centrum „Pogodna” były czynne pięć dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, od godziny 13.00 do 18.00. Świetlica Integracyjno-Terapeutyczna w Gruszczynie czynna była przez trzy dni w tygodniu: we wtorek, środę i czwartek, w godzinach od 14:00 do 18:00. Pozostałe placówki, czyli Świetlice Wiejskie w Uzarzewie i Wierzonce prowadziły zajęcia z programem profilaktycznym kilka razy w tygodniu w zależności od potrzeb lokalnych.

W powyższych placówkach oddziaływaniem pedagogiczno-psychologicznym objęte są zarówno dzieci, jak i część rodziców, adekwatnie do sytuacji rodzinnej dziecka. Poza zajęciami o charakterze psychokorekcyjnym i socjoterapeutycznym dzieci uczestniczą w różnego rodzaju zajęciach rozwojowych, takich jak: zajęcia reedukacyjne, zajęcia artystyczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne czy imprezy okolicznościowe. Zajęcia odbywały się zgodnie z ustalonym wcześniej programem i planami pracy, które były weryfikowane przez kierownika Sekcji.

Na podstawie sprawozdań otrzymanych przez Sekcję Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej od wychowawców pracujących w świetlicach określono najważniejsze cele, które były realizowane w powyższych placówkach na przestrzeni 2023 roku. Były to:

- 1) budowanie przez uczestników pozytywnego obrazu samego siebie,
- 2) poprawa emocjonalnego i społecznego funkcjonowania uczestników,
- 3) korygowanie indywidualnych urazów,
- 4) organizowanie uczestnikom czasu wolnego
- 5) rozwijanie zainteresowań uczestników,

6) promowanie zdrowego stylu życia.

W ramach Sekcji działa również Modelarnia „Tukan” spełniająca rolę klubu profilaktycznego, w którym jest realizowany ściśle określony program pomagający uczestnikom rozwijać swoje zainteresowania. Przez cały 2023 rok z Pracowni Modelarskiej „Tukan”, która mieści się na osiedlu Czwartaków w Swarzędzu korzystało systematycznie 18 osób.

Tabela 9. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w programach profilaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych w 2023 roku

Nazwa i liczba placówek		Liczba uczestników
Placówka Wsparcia Dziennego „Nasza Dziupła” w Swarzędzu	1	35
Świetlica integracyjno-terapeutyczna w Gruszczyne	1	16
Świetlica Wiejska w Uzarzewie z programem profilaktycznym	1	42
Świetlica Wiejska w Wierzonce z programem profilaktycznym	1	15
Międzypokoleniowe Centrum „Pogodna” w Swarzędzu	1	16
Pracownia Modelarska „Tukan” w Swarzędzu	1	18
Ogółem	6	142

3.6. Zadania wykonane bezpośrednio przez Sekcję Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 pracownicy Sekcji zrealizowali różnorodne inicjatywy odnoszące się zarówno do profilaktyki uzależnień, ale również integracji społeczności lokalnej miasta i gminy. W ciągu 2023 roku stawiano sobie za cel pracę na rzecz włączenia społecznego osób zagrożonych wykluczeniem, aktywizację wspólnot sąsiedzkich, podejmowanie inicjatyw kulturalnych i rekreacyjnych zachęcających mieszkańców gminy do wspólnego, a zarazem pożytecznego i zdrowego spędzania czasu wolnego. Poniżej wyszczególniono wydarzenia zorganizowane i przeprowadzone przez pracowników Sekcji:

- 1) Dzień Mieszkańca Karłowic – impreza odbyła się w ramach organizowania społeczności lokalnej. Najpierw animatorzy z Ośrodka Pomocy Społecznej przeprowadzili spotkania z sołtysem i mieszkańcami wsi. Następnie wspólnymi siłami zorganizowano wydarzenie, w którym wzięło udział około 100 osób.
- 2) Dzień Sąsiada w Jasinie – kolejne wydarzenie mające na celu zintegrowanie społeczności lokalnej. Również było poprzedzone spotkaniami z liderami lokalnymi i podmiotami chętnymi do podjęcia współpracy. Według szacunków pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, podobnie jak w przypadku Karłowic, w wydarzeniu wzięło udział 100 osób.
- 3) Śniadanie na Trawie – w czasie wakacji dla wszystkich chętnych zorganizowano sześć edycji porannego pikniku integracyjnego, który każdorazowo odbywał się na trawniku w parku przed budynkiem Ośrodka Kultury w Swarzędzu. Podczas śniadań uczestnicy mogli brać udział w różnych aktywnościach, między innymi w animacjach dla dzieci i dorosłych, warsztatach z Laborakami, malowaniu buziek czy zajęciach gimnastycznych. Czas spędzany na łonie przyrody umiłał wszystkim uczestnikom DJ odtwarzający różne utwory muzyczne. W sześciu piknikach wzięło udział łącznie 300 osób.
- 4) Zimowe obozy socjoterapeutyczne w Witkowie – obozy były przeznaczone dla dzieci z terenu miasta i gminy Swarzędz przeżywających różnorodne problemy, szczególnie w sferze emocjonalnej. Udział w obozie wzięło 20 dzieci.
- 5) Letnie obozy socjoterapeutyczne w Witkowie – udział w obozach wzięło 49 dzieci – mieszkańców miasta i gminy Swarzędz.
- 6) Sylwestrowy obóz socjoterapeutyczny w Witkowie – udział w wyjeździe wzięło 6 dzieci z terenu miasta i gminy Swarzędz.
- 7) Półkolonie letnie – była to największa liczebnie inicjatywa przeznaczona dla najmłodszych mieszkańców naszej gminy. Półkolonie zostały zrealizowane w 16 turnusach pięciodniowych i 1 turnusie trzydniowym, w terminie od 26 czerwca do 25 sierpnia. W każdym turnusie brały udział dwie grupy wiekowe: dzieci w wieku od 7 do 10 lat i nastolatki w wieku od 11 do 14 lat. Do najważniejszych atrakcji półkolonii należały: plac zabaw „Nadolnik”, park linowy „Pyrland Park”, Centrum Szyfrów Enigma, basen „Wodny Raj”, Multikino Malta, Muzeum Iluzji, Nauki i Sztuki, podchody i zabawy na świeżym powietrzu. Półkolonie były bezpłatne. Łącznie wzięło w nich udział 340 dzieci i nastolatków.

- 8) Potańcówki na Plantach – od końca czerwca do początku września organizowano cykliczną imprezę integracyjną dla mieszkańców Swarzędza zapraszając ich do tańca na placu Niezłomnych. Oprawę muzyczną zapewniał DJ. Potańcówki odbywały się co dwa tygodnie, miały 6 edycji i były bezpłatne. W każdej z potańcówek brało udział około 100 osób.
- 9) Ubieranie choinki – zrealizowano cztery osobne inicjatywy wspólnego ubierania choinki: z mieszkańcami Karłowic, Jasina, bloku przy ul. Sienkiewicza oraz dla przedszkolaków i seniorów (uczestników Dziennego Domu „Senior-WIGOR” i Dziennego Domu Pomocy) w Ogrodzie Społecznym przy ul. Poznańskiej.
- 10) Piknik Trzech Pokoleń – największa impreza integracyjna organizowana corocznie przez Sekcję Profilaktyki Uzależnień i Animacji Społecznej. W 2023 roku odbyła się w niedzielę 30 lipca. Celem imprezy była integracja dzieci, rodziców i dziadków, głównie mieszkańców gminy, poprzez ich udział w ciekawych zajęciach oraz wspólną zabawę przy dobrej muzyce. W czasie pikniku dzieci mogły korzystać z różnych atrakcji: drewnianych klocków Lindenwood, klocków LEGO, klocków Mammutico, warsztatów chemicznych prowadzonych przez Laboraki, warsztatów plecienia wianków, Speed Race, Robo Minecraft, Robo Piłkarzyki, laboratorium mydlarskiego, laboratorium fizycznego i piasku kinetycznego od Małego Inżyniera. Podczas imprezy, na Scenie nad Jeziorem, wystąpił również zespół Szafa Gra. Wszystkie atrakcje były dostępne dla piknikowiczów za darmo. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej oszacowali, że w Pikniku Trzech Pokoleń wzięło udział 700 osób.
- 11) Projekt „ESC – Nowe Horyzonty” nr 2022-1-PL01-ESC51-VTJ-000053723 – odbywał się w ramach programu Europejski Korpus Solidarności. Trwał od 1 września 2022 roku do 31 sierpnia 2023 roku. Trzy główne cele projektu to:
- podniesienie jakości zajęć w placówkach senioralnych i świetlicach Ośrodka Pomocy Społecznej w Swarzędzu,
 - podniesienie kompetencji kluczowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz osób w wieku powyżej 60 lat uczestniczących w zajęciach w placówkach Ośrodka Pomocy Społecznej – poprzez aktywny kontakt z obcokrajowcem,
 - rozwój osobowości wolontariusza jako młodego obywatela Unii Europejskiej poprzez jego udział w projekcie, pracę w placówkach Ośrodka oraz wykorzystanie narzędzi oferowanych przez Europejski Korpus Solidarności.

W projekcie wziął udział Francuz, Romain Gauvreau, który pracował w Ośrodku Pomocy Społecznej od października 2022 roku do sierpnia 2023 roku. Z bezpośredniego kontaktu z wolontariuszem oraz z jego działania skorzystało łącznie około 120 uczestników zajęć i członków kadry. Dzięki projektowi Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził międzynarodową współpracę z francuską organizacją Vents et Marées z miasta La Roche sur Yon. Projekt otrzymał dofinansowanie UE w wysokości 7 476 euro.

12) Projekt „ESC – Nowe Horyzonty” nr 2023-1-PL01-ESC51-VTJ-000132228 – również odbywa się w ramach programu Europejski Korpus Solidarności. Rozpoczął się 1 września 2023 roku i trwa nadal, jego koniec nastąpi 31 sierpnia 2024 roku. Trzy główne cele projektu Ośrodka Pomocy Społecznej to:

- zapewnienie wysokiej jakości zajęć w swoich świetlicach i placówkach senioralnych,
- włączenie społeczne dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz seniorów biorących udział w zajęciach,
- rozwój świadomego, dojrzałego i zaangażowanego społeczeństwa Unii Europejskiej.

W projekcie bierze udział Francuzka, Orlane Gaignard, która pracuje w placówkach Ośrodka Pomocy Społecznej (obecnie Centrum Usług Społecznych) od 5 października 2023 roku. Koniec jej mobilności nastąpi 3 sierpnia 2024 roku. Wolontariuszka przekazuje wiedzę i spędza czas z grupą około 110 osób – członkami kadry OPS, seniorami i dziećmi. Dzięki projektowi Centrum Usług Społecznych ma okazję prowadzić międzynarodową współpracę z francuskim stowarzyszeniem Maison d'Accueil du Pays de REDON – MAPAR. Projekt otrzymał dofinansowanie z Unii Europejskiej w wysokości 8 258,40 euro.

13) Porady pedagogiczne – od października do końca 2023 roku odbyło się 15 spotkań z pedagogiem.

14) Szkoła dla Rodziców – od września do końca 2023 roku w warsztatach wzięło udział 19 osób.

15) Tydzień Profilaktyki – największa cykliczna miejska impreza podejmująca temat profilaktyki uzależnień, była skierowana do wszystkich uczniów ze szkół z terenu miasta i gminy Swarzędz. W 2023 roku w Tygodniu Profilaktyki wzięło udział 600 uczniów i nauczycieli.

16) Przeprowadzono szkolenie pt. „Spójrz Inaczej” dla 40 nauczycieli oraz szkolenie pt. „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej” dla 20 nauczycieli.

17) W szkołach podstawowych na terenie miasta i gminy Swarzędz realizowano program profilaktyki uniwersalnej pt. „Archipeląg Skarbów”. Wzięli w nim udział uczniowie klas VIII ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Swarzędzu, Szkoły Podstawowej nr 3 w Swarzędzu, Szkoły Podstawowej nr 5 w Swarzędzu, Szkoły Podstawowej nr 1 w Zalasewie Szkoły Podstawowej w Paczkowie, Szkoły Podstawowej w Wierzonce oraz Szkoły Podstawowej w Kobylnicy. W programie wzięło udział łącznie 561 uczniów i 168 nauczycieli.

18) Zakupiono kampanię profilaktyczną pt. „Projekt ESKA – razem przeciw depresji”.

4. Finansowanie działań zrealizowanych na podstawie Gminnego Programu

Od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku w kategorii **zwalczanie narkomanii** wydatkowano kwotę **79 901,10 zł**. Na realizację działań mających na celu **przeciwdziałanie alkoholizmowi** wydano **1 570 273,75 zł**. Na podstawie Gminnego Programu przekazano również dotacje na wsparcie działań w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym. Dotacje w łącznej kwocie **66 000,00 zł** zostały przekazane następującym organizacjom: Stowarzyszeniu „Widzieć w Pełni”, Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej reprezentowanemu przez Wielkopolski Zarząd Wojewódzki PKPS w Poznaniu oraz Stowarzyszeniu Abstynentów „Żagiel”. Całkowita kwota wydatkowana w 2023 roku wyniosła **1 716 174,85 zł**.

DYREKTOR
Centrum Usług Społecznych
w Swarzędzu
mgr Agnieszka Maciejowicz

